



ΠΑΝΟΣ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ

Ὁ παπάκος

ὁ παπάκος καθόταν ἀπέναντι καὶ μοῦ μιλοῦσε:

Τὰ μόρια τῶν καθαρῶν τοῦ ποταμοῦ ὕδατων πενθοῦν πού ὁ ἀγαπητικός βγήκε πολὺ ἐντάξει ἐκ τῆς κοίτης τοῦ ἐχθρικοῦ πρὸς αὐτὰ παραλιμνίου πλὴν πεπτωκός ἱστορικῶς οἰκισμοῦ πού κατήντησε σφετερισμός καὶ κοντεύει σορβονισμός.

Καὶ τὰ κακόμοιρα τὰ μόρια θυμοῦνται τίς στιγμές πού εὐχονταν ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδίας αὐτῶν νὰ πάει ὁ ἀγαπητικός νὰ πέσει στὸ πιὸ βαθὺ ποτάμι νὰ πιγίει νὰ ἡσυχάσουμε.

Καὶ ὁ ἀγαπητικός πού δὲν εἶναι κακομοίρης ἀλλὰ ἦταν καντρατζῆς καὶ κοντεύει καλατζῆς συλλογᾶται, μὲ τὸ ζωνάρι του ὡς συνήθως ἀπλωμένο στὴν ἀτραπὸ ὡσάν ὄφεις ὑποκάμισον διὰ τὰς καθημέραν φιλονικίας, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ τρατάρει λουκούμι καὶ νερό στὴν Δῆλο πού ἀντάμωσε τὴν Εὐθυμίτσα γιατί ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἀγνοῶν τὴν παλαιὰν μετὰ τοῦ ἀγαπητικοῦ ἱστορίαν δακρυρρέουσα ἤνωσε στὸν ζυγὸ πού οἱ γεωργοὶ ἔχουνε γιὰ τὰ βόδια κι αὐτὸς τὸν εἶχε γιὰ τὸ ἐλόγου του τὸ κεφάλι του μὲ τὸ συνώνυμο τῆς Εὐθυμίτσας (πολλοὶ φίλοι δὲν ἐδέχοντο ὅτι ἢ περὶ ἧς ὁ λόγος διέθετε κεφαλὴν καὶ τὴν ἀπεκάλουν λαφροκάνταρο) κι ἔτσι ἴδων τὸν ἀγαπητικὸν μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη νὰ κολλάει τῆς Μίτσας, μόλις ἐπέρασεν ἢ πρώτη νύξιν ἀποπληξίας μετετρέπη αὐθις εἰς τάσιν ἐπιπλήξεως καὶ ἀμέσως, περήφανος ἄβουσηγός, βγάζει τὸ μαχαίρι ἀπ' τὴν ποδιά του, τυγχάνων καρπουζιάς, καὶ διὰ τοῦ ὄργανου τού-

του τραυματίζει ἐπιπολαίως πλὴν ἐπωδύνως εἰς τοὺς ὄρχεις τὸν ἀγαπητικόν, ἦτοι τοὺς ἀπέκοψεν τελείως καὶ δὲν ἐφθάρησαν σημαντικῶς.

Ὅπως ἀσφαλῶς καταλάβατε σὰς διηγήθηκα μιὰν ἐρωτικὴ ἱστορία ἀπ' αὐτὲς πού ἔχουν ὀριστικὸ τέλος.

ὁ παπάκος καθόταν ἀπέναντι καὶ μοῦ μιλοῦσε. ὁ παπάκος ἔμοιαζε μὲ τοὺς περισσότερους ἐν τῷ κόσμῳ παπάκουσ. ἦτο λιαν παχύσαρκος καὶ συνεχῶς ἀφιλοκερδέστατα συνετήρει. συνετήρει ἄνθρώπους, συνειδησὶν καὶ χρηματικὰ ποσά. Ἐναν καιρὸ πού τὸν κάθε παπάκο τὸν ὀνομαζάμε συντήρηση τὰ πράματα φαινόταν πλέον πραγματικὰ τοῦ δέοντος, σήμερον δέον δὲν ὑφίσταται εὐτυχῶς. εἶμαι τριάκοντα ὀκτῶ ἐτῶν. βαθεῖα ἡλικία. ὁ παπάκος ἐγγίζει τὰ εἰκοσι καὶ τρία. νεόπλασμα, ἢ γλώσσα του πετοῦ φωτιῆς — ἴδιος ὁ ψελλὸς ἦταν, κάτι λιγώτερος στὰ μαλλιά τοῦ σβέρκου. *μὴ σκιάζεστε στὰ σκότη / τῆς λευτεριάς τὸ φεγγοβόλο ἀστέρι / τῆς νύχτας τὸ ξημέρωμα θὰ φέρει.* ἴσα τὸ κορμί σου πιτσιρίκι μοῦ λεγε ὄρθιο σὲ πετυχαίνει ἢ τέταρτη ἀκτίνα. ἄμα λοξέψεις σὲ πετάνε στὴν ἑβδομὴ καὶ τότε καλὰ ξεμπερδέματα μὲ τὰ τελώνια. ἀπαιτοῦν ἐξάλλου προ-υπηρεσίαν στὴν προκοπὴ τοῦ κόσμου τούτου. ἐσὺ ὡς ἰατρός δὲν θέλεις καταφέρει τὸ παραμικρόν, ὁ σημεῖραι αὐξάνονται οἱ ἐλπίδες σου γιὰ μιὰ λαμπρὴ σταδιοδρομίαν στίς τάξεις τῶν δαιμόνων. ἤμην νεώτατος, τότε, καὶ ἀνήσυχος τὸν ρώτησα ἂν ἐπικρατεῖ ὁ τηλαυγὴς καὶ τὸ ἐπ'



έμοι προσφιλεστατος ἀντικονφορμισμός ἐκείπε-
ρα. ὄχι μοῦ λέει ἀλλὰ μπορείς νὰ ἐμφανίζεσαι
ὡς ἄγγελος ὅποτε θέλεις. τότε ζήτησα ἀπὸ τὸν
παπάκο σαράντα καντάρια φαλάκρα καὶ μέτω-
πο πνευματικοῦ ἀνδρός. θέλεις νὰ μοιάζεις τοῦ
δημοσθένη μὲ ρώτησε. ναι τοῦ εἶπα. τότε ἐντά-
ξει γιὰ τὴ φαλάκρα καὶ τὸ μέτωπο ἀλλὰ θά
᾿χεις καὶ τέσσερα καντάρια βραδυγλωσσία. «μὲ
τὰ πολλὰ τίς κάναμε τίς συμφωνίες μὲ τὸν ἄ-
γιον».

ἄρχισα λοιπὸν νὰ ἐπιπλέω στὸ εὐτυχές κανάλι
τῆς διανοήσεως. τὸ πρᾶμα πήγαινε ρολοί. οἱ
συμπόται καὶ συμποηταί μου μὲ εἶχαν στὰ πού-
πουλα ἄσπρης καὶ ἐσχάτως καταβροχθισθείσης
χήνας. αἱ πρῶται γυναικὲς συστηματικῶς ἄκου-
γαν τοὺς λόγους πού ὡς δαίμων ἐξέχεα ἐπὶ τῶν
ὠτων καὶ τοῦ σώματός των ἀλλὰ ἐκράτουν τὸν
κράβατόν των μονήρη ἢ κατειλημένον ὑπὸ
προσφιλεστέρων νεανίσκων ἄλλων ὑποτροφιῶν.
αὐτὸ μὲ στεναχώρησε κάποτε πολὺ. ἐξήντησα
τὸ δαιμονικόν μου στοιχεῖο ἐν τῇ ποιήσει τῷ
πεζογραφίματι τῇ ζωγραφικῇ τῷ θεάτρῳ καὶ
τῇ ἀρχιτεκτονικῇ. δὲ βαριέσαι. ἤμουν μιὰ χαρὰ
παιδί τῆς συνναστροφῆς ἀλλὰ πολὺ ὀλίγον κα-
τάλληλος γιὰ παιδί τῆς σποράς τῶν συνανθρώ-
πων μου. ξαναπήγα στὸν παπάκο.

ὁ καλὸς καγαθὸς παπάκος ἔκρινε πῶς μοῦ ἐ-
χρειάζοντο ὄργανα (στὸ σημεῖο αὐτὸ καταχά-
ρηκα. ἐπιτέλους σκέφτηκα, κατάλαβεν ὁ ἅγιος
πῶς κάτι πρέπει νὰ φυτρώσει κάτω ἀπὸ τὸν
ἀφαλὸ καὶ ἄς τὸ δοκιμάσωμεν) ὄργανα αἰχμη-
ρὰ καὶ δξύτατα, πλήρη οὐσίας γενετικῆς μιᾶς
ζωῆς δλόκληρης. πρέπει εἶπε νὰ μοῦ κάνει
μιὰ λεπτὴ ἐγχείρηση πού θὰ μοῦ δινε τὸ δι-
καιῶμα νὰ προχωρήσω ἀντρίκια στὴ ζωῆ. τοῦ
εἶπα πῶς συμφωνῶ ἀπολύτως καὶ ἄρχισα νὰ
ξεκουμπῶν τὸ παντελόνι. τί πᾶς νὰ κάνεις μοῦ
λέει ἀποχωρητήριο ἔχει στὸ χῶλ, δεύτερη πόρ-



τα ἀριστερὰ καὶ τὸ φῶς ἀπέναντι. μὴ ρίχνεις
νερὸ γιατί πλημμυρίζει ἡ λεκάνη, μά, τοῦ λέω,
εἶπατε γιὰ μιὰν ἐγχείρηση. βγάλε ἀπλῶς τὸ
καπέλο σου, μοῦ χαμογελάει, μιὰ τρύπα στὸ κε-
φάλι σου θ' ἀνοιξῶ καὶ θὰ βάλομε μέσα τίς
λέξεις πού θὰ εἶναι ἀπὸ δῶ καὶ μπρὸς τὸ ὄργα-
νό σου.



ὁ παπάκος, αὐτά. ἐπιπλέον ἀραιογένης. κουρεὺς δε. καὶ ἓνα πρῶι πὸν ξεπορτίζε ἐκ τῆς Τζαούτζας τῆς πόρνης καπάκι πάνω του ἢ ἐπικάλυψη.

μαζεύτηκε ἡ συντροφία καταπιημένη καὶ δυσφοροῦσα. ὅλοι ρίχναμε τὸ φταίξιμο στὸν Τζιτζικλῆ πὸν καλοῦσε τὰ πνεύματα καὶ σήκωνε τραπεζάκια καὶ ἔβαζε τὸν βελισάριο νὰ χτυπάει τρεῖς φορὲς τὴν πόρτα καὶ νὰ κλαίγεται πὸν δὲν ὑπολογίζουμε πιά σήμερα τίς συμβουλές του. ὁ Τζιτζικλῆς εἶχε πάρει τὴν εὐθύνη ἐπάνω του. συμφώνησε πὸς κάτι δὲν πῆγε καλά, ὑποψιαζόταν μάλιστα ὅτι τὸ κακὸ ἔγινε ὅταν ὁ σύντροφός μας ὁ γρηγόρης ταραγμένος πὸν ἴδρωνε πολὺ — σύμπτωμα φυσικὸ τῆς ἐπικλήσεως — καὶ τοῦ γλίστραε ὁ λαϊμὸς τοῦ παιδιοῦ καὶ δὲ μποροῦσε νὰ τὸ μαχαιρώσει μὲ τὴν πρῶτη, κάλεσε στὰ πρόχειρα ἑβδομη κατευθείαν ἀκτίνα γιὰ νὰ στηλωθῆ ὁπότε ὑπέθετε ὁ Τζιτζικλῆς ἔφυγε ἐνέργεια μὲ τὴν ψυχὴ της γύρω μας καὶ ἡ τετάρτη ἀκτίνα μετατέθηκε στὸν παπάκο πὸν τὴν ἔλαβε μονομιᾶς καθότι ἀνήξερὸς ὁ γρηγόρης διαφωνοῦσε ριζικά. ἔκανε θέβαια ἐπίκληση ἀλλὰ τυπικῆ. εἶχε νηστεῖπει δωδεκαήμερο, εἶχε πλησιάσει τοὺς πόδες τοῦ διδασκάλου, τί ἄλλο ἤθελε ὁ Τζιτζικλῆς; ὁποιοσδήποτε ἔχει δικαίωμα νὰ καλέσει ἀκτίνα ἅμα λάβει τρίτη μύηση.

πάντως καὶ οἱ ἑπτὰ συμφωνήσαμε πὸς δυσκόλεψαν τὰ πράματα κι ἔπρεπε νὰ προσέξουμε πὸς νὰ τὴ γλιτώσουμε. ἓναν ἀνοιχτομάτη νὰ ἴδλεπε ὁ παπάκος στὸ δρόμο ἐκεῖνος θὰ καταλάβαινε πὸς δαμιονίστηκε καὶ μᾶς εἶχαν πὸν μᾶς εἶχαν στὸ μάτι ἀπὸ καιρὸ ἂν καὶ τότε τὴ γλιτώσαμε μὲ ἑλαφρὰ ἐπιτιμία, τώρα ὅμως θὰ μᾶς ἔπιαναν καὶ χῶρια ρινοτμήσεις καὶ τέτοια, θὰ μᾶς στέλνανε σὲ τίποτα ἐγκαταστάσεις κατὰ ζαβαλτία κι ἄειντε βρές μας.

ὁ μόνος τρόπος ἦταν νὰ καθαρίσουμε τὸν παπάκο τὸν κουρέα καὶ νὰ ἀρχίσουμε πάλι ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὴν λειτουργία. τὸν ψάχναμε ὅλη μέρα καὶ μετὰ τὸ φαῖ τὸν βρήκαμε στὸ παζάρι νὰ προσπαθεῖ νὰ θεραπεύει χωλοὺς καὶ τυφλοὺς.

πάνω στὴν ὥρα πὸν τὸν μαχαιρώσαμε — τοῦ βγάλαμε τὰ σπλάχνα νὰ μὴ μείνῃ καθόλου ἐπικάλυψη μέσα του — πλακώσαν πολιτοφύλακες ἀπ' τὸ βενέτικο καὶ μᾶς ἔδειραν πολὺ ἄσχημα. σκοτώσανε δυὸ ἀπὸ μᾶς πὸν πῆγανε νὰ φύγουν καὶ τοὺς εἶχαμε νὰ ὀδηγοῦν τὴ χοάνη τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸν τρίτο ὀφθαλμὸ καταπάνω μας. ἐμᾶς τοὺς ἄλλους κατευθείαν κάτεργο. ἐκεῖ προσπαθήσαμε νὰ τὸ σκάσουμε ρίχνοντας μαῦρο σύννεφο στὰ μάτια τῶν φυλάκων ἀλλὰ τὸ σχέδιο ἀπέτυχε γιὰτὶ μᾶς ἔλειπαν σύνεργα. τελικὰ μᾶς ἀπήγγειλάν κατηγορία τριπλοῦ φόνου — τὸν πιπάκο δηλαδὴ καὶ τὰ δυὸ μωρὰ γιὰ τίς τελετές, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἀποδειγμένο ἦτανε μόνον τοῦ παπάκου — εἶπαμε κι ὄλας πὸς μᾶς χρώσταγε τοῦ κόσμου τὰ δουκάτα, μὰ καὶ ὁ συχωρεμένος δὲν ἔγινε ἀντιληπτός ὡς ἐπικαλυφθεὶς διδασκαλὸς, ἀπὸ κανέναν — μᾶς κόβουν ἀπὸ ἴνα χέρι — ὁ γρηγοράκις πέθανε ἀπὸ τὸ αἷμα πὸν ἔχασε — καὶ μᾶς ξαποστέλνουν στὴν εὐχή.

τοῦ παπάκου, αὐτά. τώρα διχτυωθήκαμε στὰ κατηλιὰ καὶ κάνουμε τοὺς κράχτες στοὺς χωριάτες πού ῥχονται νὰ δοῦνε τίς γυμνὲς στὴν πόλη. στὸ μεταξὺ ψάχνουμε ἀκόμα τρεῖς νὰ γίνουμε ἑφτάδα, ὅπως λέει ὁ Τζιτζικλῆς τώρα πὸν εἶναι τὰ χρόνια 1313 εἶναι μοναδικὴ εὐκαιρία νὰ ἀλλάξουμε τὸ ρεῖμα καὶ νὰ ἐπικαλύψουμε διδασκαλο — ὠραῖα πράματα, πέμπτη μύηση, ἑβδομη ἀκτίνα — δικό μας. ἢ καλὴ δουλειὰ ἀργεῖ θέβαια, ἀλλὰ ἅμα δὲν ἐλπίζεις σὲ κάτι παραπάνω τί τὴ θέλεις τὴν ἐσχατοζωή.



υπηρεχαν τέσσερα μεγάλα προβλήματα στη φύση εκείνη που τότε ενδιέφερε. τὸ μεγαλύτερο ἐξ αὐτῶν ἦταν καὶ ἀντικειμενικὰ μεγάλο. τὰ ὑπόλοιπα ἦταν μικρότερα ἀλλ' ὄχι πὺδ' λειψὰ ἐνὸς ὑποφαινοῦ δέοντος.

πρῶτο πρόβλημα φυσικὰ ἢ ἀνυπόφορη χλωρίς, λεπτολόγημα καὶ καρφίτοσκεφαλή, ζυμαρί καὶ κομποῦτορ, καθαρώτατη ἀηδὴς παρέλασις γαιωδῶν χρωμάτων καὶ ἐνίοτε μπάμιες.

δεύτερο πρόβλημα ὁ καφὲς πὺδ' ἀργεῖ, οἱ ἀνακοινώσεις πὺδ' καθυστεροῦν καὶ ἡ διπλὴ χολάνη πὺδ' κλειδῶθηκε στὸν οὐρανό.

τὸ τρίτο πρόβλημα τοὺς ὑπερφυσικοὺς δρόμους καὶ τὰ περιβάλλοντα τὸν ἄνθρωπο συστήματα κελάδησε τὸ ἔγχρωμον πτηνὸ νὰ χρησιμοποιήτε μόνο σὲ ταλανιζόμενες περιόδους μεταξὺ τῶν πτήσεων καὶ τῶν αὐτοαποκαλυμμένων τερμάτων.

τότε ὄλοι μαζί ρωτήσαμε ποιὸς τάχα διερμηνεὺς θὰ χρωμάτιζε δι' εὐτήκτου μετάλλου τὰ λόγια αὐτά.

δηλαδὴ ἐπιζητήσαμε τὴν ἀρχὴ τῆς ἱστορίας αὐτῆς διὰ μέσου κάποιας ρήσεως ἐκ τῶν προτέρων σαφοῦς καὶ καθόλου ἐπαμφοτερίζουσας

ἀναζητοῦμε τὸν διερμηνέα.

οἱ ἄνθρωποι αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἀνευρίσκονται συνήθως ὑπὸ ἀγανακτισμένων λόγῳ ἀγνοίας ἀκροατῶν νὰ λατρεύουν τὴν φύσιν διότι ἡ φύσις τοὺς δίνει μισθὸ καὶ τὰ ἐχέγγυα γιὰ μιὰ δουλειὰ διερμηνευτικὴ τῆς προκοπῆς καὶ τοὺς ἐπιβάλλει τὴν παρατήρηση μελισσῶν, δημοτριακῶν καὶ δένδρων πὺδ' τὰ φύλλα τους κρύβουν πτυχώσεις παρόμοιες μὲ τοῦ ἀνθρωπίνου σκηνώματος.

δὲν τὸν βρήκαμε παρὰ μόνο στὰ μαῦρα ἐρ-

γοστάσια μὲ τὸ καλτάκι τοῦ ἐπιστάτη. ἦτο διερμηνεὺς τὰ μάλα ἀγύρτης καὶ ἀμαθῆς πὺδ' ζητοῦσε προκαταβολὲς καὶ ὁ μῦθος τὸν ἔσπρωχνε νὰ φαίνεται ἀντιπαθῆς καὶ φιλάσθενος.

τὸν πῆγαμε κοντὰ στὸ πουλί. μὰ τὸ πτηνὸ δὲ μιλοῦσε. ὑποῆχοι ἔθλιβαν τὰ αὐτιά τῶν παρερρισκομένων καὶ ὁ διερμηνεὺς ἐρμήνευσε τὴν μαύρη καὶ σαρκώδη σωπή.

γιατὶ αὐτὸ πὺδ' λέμε τὸ λέμε ὅταν μᾶς τὸ ἐξεμοῦν τὰ θλιβερὰ πτηνὰ καὶ θλέπουμε νὰ μεγαλώνει στ' αὐτιά μας βαρὺς κι ἀσήκωτος μυριστικός βασιλικός, ὄσες κι ἂν σηκώνουμε σημαῖες, τέτοιας λογῆς πὺδ' ἔγινε ἡ ζωὴ μας. τὸν διερμηνέα τὸν θέσαμε ἐντὸς συντροφίας καὶ τὸ πουλί μὲ τὸν σιδηροῦν πλόχμον τὸ θάψαμε στὸ στόμα του.

ἔτρωγε δακρυσμένος ἀπὸ εὐγνωμοσύνη καὶ στὸ τέλος, συνθλίβοντας τὸ ἔσχατον τοῦ πτηνοῦ ὀστάριον, ἀπήτησε ἀπὸ μᾶς πλήρη τὴν ὑποταγὴ διότι ἰσχυρίζετο πὺδ' ἦτο ὁ μόνος πλέον φορεὺς μιᾶς ἀκατανοήτου προτάσεως.

τοῦ παπάκου, αὐτά. τώρα διχτωθήκαμε στὰ καπηλειὰ καὶ κάνουμε τοὺς κράχτες στοὺς χωριάτες πὺδ' ἔρχονται νὰ δοῦνε τίς γυμνὲς στήν πόλη. στὸ μεταξὺ ψάχνουμε ἀκόμα τρεῖς νὰ γίνουμε ἐφτάδα, ὅπως λέει ὁ Τζιτζικλῆς τώρα πὺδ' εἶναι τὰ χρόνια 1313 εἶναι μοναδικὴ εὐκαιρία νὰ ἀλλάξουμε τὸ ρεῦμα καὶ νὰ ἐπικαλύψουμε διδάσκαλο — ὠραῖα πράματα, πέμπτη μύηση, ἔβδομη ἀκτίνα — δικό μας. ἡ καλὴ δουλειὰ ἀργεῖ βέβαια, ἀλλὰ ἅμα δὲν ἐλπίζεις σὲ κάτι παραπάνω τί τὴ θέλεις τὴν ἐσχατοζωή.

Ἐξοχαί, 1971

Γιάνος Θεοδωρίδης